

Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Szabó Albert könyvnyomdáiban Kézdi-Vásárhelyt, hova egy lap beltartalmi részét illető közlemények, mint az előfizetések, hirdetések, nyilvántartások, stb. intézendők.

Nyilvántartási cikkek soronként 10 kr-ért közölhetők.

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hírlap.

Előfizetési árak:

Egy évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr.
Külföldre 1 évre 8 frt — kr.

Egyes szám ára 6 kr.

Hirdetések díja:

minden egyhasábos garmond-sorért vagy annak terfogatáért 4 krajczár.
Ezenkívül minden beiktatásnál 80 krajczár bélyeg díj fizetendő.

Felhívás előfizetésre.

A „Székelyföld“ című politikai, közgazdasági társadalmi és szépirodalmi, hetenként 2-szer megjelenő hírlapra a következő árakkal előfizetést nyitunk:

Egy évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr.
Külföldre egy évre . . . 8 frt — kr.

Előfizetési pénzek bármely időben elfogadhatók.

Lapunk azon előfizetőit, kik előfizetéseikkel még hátralékban vannak, tisztelettel kérjük azoknak beküldésére.

Kérjük egyúttal t. előfizetőinket, sziveskedjenek előfizetéseiket minél előbb megújítani, hogy lapunk szétküldésében zavar ne forduljon elő.

A „Székelyföld“ kiadó-hivatala.

Háromszékvármegye postatakarékpénztári eredménye 1887-ben.

A ki csak egy pillanatra is a postatakarékpénztárra gondolt, lehetetlen, hogy be nem látta volna annak a népeletben oly mélyre ható célját, mely cél nem egyéb: mint boldogulásunk, gyermekeink jövője, mert azt senki sem tagadhatja, hogy gyakran 100 frt is elegendő arra nézve, hogy valamely szorgalmas és iparkodó kis iparosnak megteremtse megélhetésének alapját.

Ha a postatakarékpénztár még nem lépett volna életbe, mindnyájunknak kellett volna annak életbe való léptetését sürgetni, mert az az 5 krajczáros takarékoskodás alapja egy gondolkodó számításnak, egy józanabb életmód elkezdésének alapja egy nemzeti vagyonnak, mely megmentheti idővel iparunkat, megteremtheti középosztályunk jólétét, nemzeti megerősödésünket.

Azt tartják felőlünk, hogy a takarékoság nem erényünk, hát ezen vádban sok igazság van, mert holmi haszontalan külföldi lim-

lomra rettenetes pénzt dobunk ki, de melyre okvetetlen szükségünk nem volt. Hogy az ilyen haszontalan dolgokra kidobott pénz, mily nagy összegeket nyel el, azt meg nem mondhatom, a mennyiben statisztikai adatok nem állanak rendelkezésemre, annyia azonban bizonyos, hogy ezen összeg milliőkat képvisel, melynek csak tized része is képes volna tömörkedő dohópörgést, s fájó könyhullatást megszüntetni.

Hogy gyermekeink boldogulhassanak: számítanunk kell, mert én őszintén megvallom, még a szegény földmivelők között sem ismerek családot, mely hetenkénti háztartásának költségéből meg nem takaríthatna 5—10 krajczárt. Véghetetlen öröm az nekünk szülőknek, ha tudjuk, hogy gyermekeinknek nő kis vagyonkájuk a postatakarékpénztárban.

Négy gyermekem van, de mindegyiknek megvan a maga postatakarékpénztári könyvecskéje. Ezek a könyvecskék igazán valódi méh-kaptárak, melyekbe ők, a kis méhecskék, krajczáronként hordják a mézet. Lassan gyűl ugyan a kincs, de az nem baj, mert minden áldást hozó munka lassu, egy nap alatt senki sem építheti fel az urnak hajlékát!

Az apróság közül akármelyik, ha kap, bárkitől egy sárga vagy fehér krajczárt, mint ők magok mondják, azonnal nekem adják, hogy tegyem be a postatakarékpénztárba, hol még a végrehajtó bácsi sem bánthatja. Rendszeresen magam is megtoldom egy pár krajczárral, s így kiegészítve kerül a kis összeg a postatakarékpénztári lapra. Sorba megy az, mint a madár etetés, egyet sem rövidítek meg. Ha ma az egyiknek, holnap már a másiknak szaporítom tőkécskéjét.

Legboldogabb lennék akkor, ha életem hátralevő napjait osztatlanul a postatakarékpénztárnak szentelhetném. Szívesen vennék vándorbotot, egész odaadással járnék faluról-falura, megmagyaráznám a mi áldott termé-

szeti néptünknek, hogy micsoda is az a postatakarékpénztár, és én meg vagyok győződve, hogy fáradozásom nem maradna gyümölcs-telen utam hasonlítana egy szerencsés hittérítő utjához.

1886. év folyamán volt a megye területén 10 postatakarékpénztári közvetítő hivatal, 192 betevő, a betevők darabszáma 795. Elhelyeztetett 4517 frt 51 kr, visszafizettetett 1125 frt 35 kr, ennek folytán az évi tiszta megtakarítás 3192 frt 10 kr. Egy betevőre esik 16 frt 62 kr megtakarítás.

1887. év végén volt a megyében 20 postatakarékpénztári közvetítő hivatal, 335 betevő. A betétek darab száma 1018. Elhelyeztetett 12,074 frt 30 kr, visszafizettetett 6616 frt 15 kr, ennek folytán az évi tiszta megtakarítás 5418 frt 15 kr. Egy betevőre esik 16 frt 17 krajczár.

Elhelyeztetett: Búkszádon 2478 frt 87 kr. Kézdi-Vásárhelyen 2425 frt. Seps-Szentgyörgyön 1950 frt 31 kr. Kovásznán 1639 frt. Zágónon 1386 frt 50 kr. Bodzaforólón 1017 frt. Nagy-Borosnyón 395 frt 50 kr. Bereczken 190 frt. 50 kr. Sósmezőn 167 frt. Alsócsernátonon 162 frt 50 kr. Baróthon 69 frt 62 kr. Maksán 44 frt. Dálnokon 37 frt. Bodolán 36 frt. Előpatakon 35 frt, Uzonon 31 frt 50 kr. Nagy-Ajtán 5 frt 50 kr. Seps-Körispatakon 3 frt 50 kr és Köpeczen 1 frt.

Visszafizettetett: Búkszádon 2142 frt 05 kr. Kovásznán 1409 frt 07 kr. Zágónon 1118 frt 50 kr. Seps-Szentgyörgyön 654 frt 33 kr. Kézdi-Vásárhelyen 617 frt. Bodzaforólón 332 frt 50 kr. Baróthon 159 frt. Bereczken 94 frt 05 kr. Sósmezőn 39 frt 50 kr. Maksán 33 frt. Nagy-Ajtán 25 frt. Nagy-Borosnyón 20 frt 13 kr és Alsó-Csernátonon 11 frt 50 kr.

Az év folyamán elhelyezés nem eszközöltetett: Ilyefalván.

Visszafizetés nem történt: Bodolán, Dálno-

A „Székelyföld“ tárczája.

Tanulmányok a természetből.

(Németből.)

(Folytatás.)

Következő beszéd támadt köztük:

— Madame, kegyed ismer engem?

— Ki ne ismerné az ünnepele Lemaitre-t? szól madame Brousse.

— Legközelebb oly szerepet játszom, melynek hőse guillotine alá kerül.

— Nagyon szép!

— Hogy szerepem situációjával megbarátkozzam, szeretném, ha kegyed engem egy pillanatra guillotine-já alá kötné.

— Örömmel.

Ez erőteljes asszony ráköti őt a deszkára és azután a bárd alá tolja. Lemaitre barátságatlan pillantással tekint fel: „Ugy, most már van fogalmam.“

— De monsieur, ez nem elég, — mondá a madame, itt hagyom rövid időre, hogy phantasiájának szabad röpte legyen. Csak arra kérem, hogy meg ne mocsozzon; a bárd leeshetnék és Franciaország leggeniálisabb fiát siratná.

Madame távozott és Lemaitre a bárd alatt maradt. Percz, percz után mult, negyedóra, félóra, halálfélelem szállja meg, hideg verejték gyöngyözik homlokán, meg sem mer mocsozni, kiáltani sem mer, hisz a hangnak is van ereje, és ha az az átkozott bárd . . . iszonyu gondolat!

Madame Brousse mullat barátaiéval. Lemaitreről megfeledkezett. Múlnak az órák. Szerencséjére Lemaitrenak, az ő nevét is emlegetik. Madame felszökik. „Szent Isten, talán már meg is halt!“ Siet, hogy kiszabadítsa; még életben találja, de hallgatagon és gondolatokba merülve.

— Atkozott egy helyzet, ugymond, miután fel szabadult, de mennyivel tartozom ezért kegyednek!

— Részemről a szerencse, válaszola madame egy kis bókkal.

Azon időben, melyben a patriarkális módra kormányzott Oroszországban még oly dolgok is megtörténhettek melyeket manap meséknek, vagy amerikai újságreporter-találmánynak tekintenének; egy fiatal, szép olasz énekesnő hallatlan győzelmekeket aratott. Bámulatba ragadta az egész közönséget, elragadtatta a műértőket, birta az udvar kegyét és lábainál látta Newa-palota rendőrfőnökét. Csak egy ember akadt, ki varázsának ellenállott és ez az ember egy kritikus volt, ki őt egy olvasott lapban lerántotta.

Énekesnőneknek első ízben kellett volna Borgiát énekelnie. Vig vérmérséklete sehogyan sem tudott megbarátkozni a magasrangu méregkeverőnek méltóságával.

— Nem megy, így szól egykor imádjához, — nem találom bele magamat a szerepbe. Ily kedély-állapotot előbb át kell élnem.

— Miféle kedélyállapotot?

— Mérget kellene nyújtanom valakinek és szemimmal meghalni látnom.

— Hisz ez nagyon egyszerű, mondá a rendőrfőnök, átengedem kegyednek az első foglyot s aztán jelentem hivatalosan, hogy a börtönben meghalt.

— Mi jut eszébe? Hiszen jó! . . . Más tervem volna. Hallja csak.

A rendőrfőnök hallgatott és mint lovagias férfi késznek nyilatkozott, hogy a szép énekesnőnek segítségére lesz.

Következő nap, a kegyetlen kritikus felette szeretetreméltó meghívást kapott az énekesnőtől kedélyes estélyre és miután a kritikusok is csak halandó emberek, el is fogadta a meghívást. Az estély, melyen csak ketten voltak, a kritikus legmerészebb várákozását is felülmulata, fenséges estély volt, és a szép énekesnő tulságosan leereszkedő volt. Végre egy üveg bort hoztak, melyet a szolgálta feltűnő komolysággal bontott fel. Az

kon, Illyefalván, Köpeczen, Sepsi-Körspatakon és Uzonon.

Az elhelyezett összegnél több fizetett vissza az előző év terhen: Baróthon 89 frt 38 kr.

A legnagyobb megtakarítást érte el: Bodzafalu 674 frt 50 krt, Kézdi-Vásárhely 1808 frt, Nagy-Borosnyó 375 frt 37 krt, Sepsi-Szentgyörgy 1295 frt 97 krt.

Az 1886—1887. két évi tiszta megtakarítás a megyének: 8610 frt 25 kr.

Vidonyi József.

m. kir. posta- és táviratiszt.

A közigazgatás reformjának nagyfontosságú kérdése a kormány által napirendre tűzve foglalkoztatja állandóan a közvéleményt. Mindezek dacára — írja a felfhivatalos B. Corr. — nem lehet azt állítani, hogy a nyilvánosság e kérdésnek horderejéről, terjedelméről s lényegéről meghatározott körülírt fogalommal bírna. A kormány nem is fog késni ezen kérdés nyilvános, alapos megvitatását lehetővé tenni, a menyiben az általános irányeszmékről a legközelebb adandó alkalommal nyilatkozni fog. Nagy tévedés volna azonban azt hinni, hogy ezen reform egész terjedelmében rögtön egy-két törvény alkotásával megoldható. Oly sok az állami közigazgatás minden ágazatára, a közigazgatási élet minden részleteire kiterjedő különböző törvényhozási intézkedésekről van itt szó, melyek csak bizonyos egymásutánban, de azért egyetlenegy szükséges alkotás kihagyása nélkül létesíthetők előnyösen s a célnak megfelelően. A megyék területeinek megfelelő beosztása, az állami tisztviselők pragmatikája az egyes megyei járárok megfelelő helyes beosztása és kikerekítése, az összes közhivatalok áthelyezése egy-egy közös központba, a községek ujja szervezése, az állami közigazgatási tisztviselők hatáskörének kiszabása és fizetésük rendszeresítése, egyidejűleg az autonóm testületek felügyeleti s ellenőrzési jogának körülírása s végre mindezeknek s esetleg más anyagi törvényeknek megalkotásán felül a felső közigazgatási bíróság létesítése mind oly nagymérvű feladatok, melyek egyneműlyikére — még a statistikai feladatok sincsenek együtt, hogy ezen törvényalkotások a belügyminiszterium legserényebb munkálkodása mellett is, azt hisszük, több ülészakon át fogják az országgyűlést foglalkoztatni.

SZEMLE.

A bécsi külügyi hivatal a legujabban felmerült kedvezőtlen jelenségekkel szemben az európai helyzetet békésnek tartja, s azt hiszi, hogy nincs ok rá, hogy aggodalommal tekintünk a jövő elé. — Se az uralkodó, se Taaffe gróf nem

gondoltak a cseh királylyá való koronázásra, annál kevésbé foglalkoztak az előkészületekkel. Az irányadó körökben nem is foglalkoztak ezzel a kérdéssel.

Vilmos császár a zanzibári szultán rendkívüli követését mult vasárnap fél egy órakor fogadta ünnepélyes kihallgatáson a potsdami királyi palotában. A követtség délelőtt fél 12 órakor különvonaton érkezett Potsdamba, hol a pályaudvarban ünnepélyes fogadtatásban részesült. Onnan a követtség az udvari diszkocsikon a saussouci kerteken keresztül az új palotába hajtottak. A kihallgatás után a teremmel szomszédos helyiségekben villás reggeli volt, mire a követtség visszatért Berlinbe. A kihallgatásnál, hír szerint, Bismarck Herbert gróf államtitkár is jelen volt.

A belgrádi hivatalos lap szeptember 29-én a következő kommunikét közölte: „Natalia királyné ma Belgrádba érkezik. Minthogy ő felsége Belgrádba jő, mielőtt a királyi udvarhoz való jövőbeni viszonya tekintetében előlegesen megállapodás létesült volna, megérkezésétől ünnepélyes fogadtatás nem lesz. Sándor királynak az anyakirálynéhoz való személyes viszonyának rendezésére a jövőt illetőleg az alkotmány értelmében kizárólag Milán király illetékes.”

Natalia királyné szept. 29-én délután négy óra 5 perczkor érkezett a láthatarra a „Kazán” nevű hajón; viharos Zsivio hangzott fel a part mentén levő magaslatokon összegyűlt néptömeg ajkairól, jelezve a királyné érkezését a kikötőnél és a parton várakozó tömegnek. Az éjjelenzés továbbterjedt a tömegben messze be a városba s szünni nem akaró örömteljes zsvivózás mellett siklott elő az Alexander nevű kis szerb társasági hajó által kísérve a Kazán s a Dunán fölfelé régi vár előtt méltóságosan kanyarodott be délutáni 4 óra 25 perczkor a kikötő felé. Mikor a hajó láthatóvá lett, igazán frenetikus örömmujongás tört ki a közönség ajkain, erősen tülharsogva a szerb néphimnusz dallamát, a melyet egy privát zenekar intonált. A kikötés után a nögyelet tagjai a hajóra léptek, az elnökön üdvözlötte a királynét, a ki szívélyes köszönetet mondott és látható megindulással csókolta meg minden egyes hölgy arcát. A kikötő hidján 80 uri leány képezett sorfalat. A nögyelet üdvözlötte után Riffunalt nyugalmazott századost fogadta a királyné, ki ezután elhagyta a hajót és fogadta Horvátovics tábornok üdvözlését. A királyné erre ujra felhangzó zsvivó kiáltások közt kocsijára szállt. Natalia fekete utiruhát és kis kalapot viselt. A solaczi lovaregylet elnökének kocsijára, Bogicevics kisasszonyra szállt fel. A kocsi és az inasok udvari liberiat viseltek. A királyné kocsija nagy tömegtől kísérve, lépésben haladt végig a Konak-utcán, melyet időközben virággal díszítettek fel s elvonult a konak előtt, melynek kapuja zárva volt, de öreit nem vonták be. Natalia Bucsetics asszonynál szállt meg. Kévéssel a megérkezés után Oroszország diplomatiái képviselője tiszteltget a királynénál. Ezután Risztics regens jelen meg 10 perczig tartó fogadtatáson. Sándor király a királyné bevonulása alatt szárnysegédével a kertben volt. A közönség megütöközt azon, hogy a konakot bezárták. Estére alkalmasint kivilágítás és fáklyás menet lesz. A királyné a délután folyamán több magánlátogatást is fogadott.

Konstantinápolyi körökben nem zárkoznak el többé attól a felfogástól, hogy Bulgáriának

ama kívánsága, hogy eddigi szabályozatlan helyzetétől valamely módon megszabadíttassék, teljesen igazolt. Az iránt is tisztában vannak, hogy minden körülmény közt czélszerűbb volna, ha a kívánság teljesülését törvényes uton lehetne elérni, mintsem hogy a bolgár kormány akaratellen a nép aspirációi erőszakos kitörésre vezesse senek, miután ily kísérlet, még ha eredménytelen maradna is, a jelenlegi politikai viszonyok mellett kiszámíthatlan következményeket vonna maga után. A török államférfiak állítólag azon nézetben vannak, hogy egy körjegyzékben Ferdinánd fejedelem elismerését és Kelet-Rumélia unióját kellene indítványozni a hatalmaknak. A szultán ebben a kérdésben még nem foglalt állást, az orosz követtség pedig bizalmas megkérdezésre, Oroszország részéről teljesen visszautasította az indítványokat. Mindenesetre konstataálni lehet, hogy a portának a mostani Bulgária ellen még nem régiben is fennállott elvi ellenszenvé határozott barátságos hangulatnak adott helyet.

A háromszék megyei tanítótestület közgyűlése.

(Folytatás és vége.)

Kézdi-Vásárhely, 1889. szept. 27.

Ezzel az első napi ülés véget érven, közebb tartatott; melyen ősi szokás szerint, a szebbnél szebb pohárköszöntők hosszú sora sem hiányzott.

Estve a Butyka-féle vendéglő tágas termében szépen sikerült hangverseny rendeztetett, melynek szellemi és anyagi sikere egyaránt felülmúlta a várakozást.

A derék rendező bizottság, élén a minden szépet és jóért lelkesülni tudó Csia Györggyel, oly programot állított össze s oly szereplőket választott ki, kik akár Budapesten is díszere válnának egy kellemes estély, általuk elvállalt szerepének.

A zagoni és kovásznai dalárda énekei, a Szerváciusz Lenke szavalata, Balló László és Makkai Dániel Nagy Imre dütette, Gáll Antal felolvasása mind mind kellemes, szórakoztató és üdítő hatású volt.

Az anyagi siker is méltó, mert a tiszta jövedelem 70 frt. Elismerés méltán megilleti a kovásznai derék tanítótestület minden tagját, kik nemcsak az elszállásolásban, hanem az estély rendezésében, a díszes fogadtatás és ellátásban való részesítésért is mindnyájunk köszönetét és háláját érdemelték ki.

A másodnap gyűlésen a kiküldött bizottságok tették meg jelentéseiket úgy az iskolákról, mint a hangverseny fennirt szép sikeréről.

László Lukács, illyefalvi igazgató-tanító, „A posta- és iskolai-takarékpénztárnak combinatív ismertetése” czimű alapos szakértelemre valló munkáját olvasta fel, mely éljenzéssel fogadtatott. Majd Vajna Károly titkár, a tanítói segély-egylet évi működéséről; Barabás Mór segély-egyleti pénztáros, a pénztár állásáról terjesztik be kimerítő szép jelentéseiket. A közgyűlés nem késett a buzgó tisztviselőknek és az egész igazgatóságnak önzetlen fáradozásukért elismerő köszönetét nyilvánítani.

A központi pénztár állásáról Vancsa György terjesztett elő részletes kimutatást. A méhészegylet évi működésének eredményét Csinády Lajos, mint e szakosztály titkára, megkapó, vonzó, buzdító vonásokban ecsetelte, méltó, hogy e gondos szép munkálatért e helyen is elismerésünk nyilvánítsuk.

A jövő évi közgyűlés helyéül Nagy-Borosnyó jelöltetett meg.

Elnök szíves köszönetét fejezvé ki, úgy Kovászna közönségének a szíves vendéglátás- és fogadtatásért, mint a tagoknak a pontos megjelenésért, a gyűlést bezárta.

Végül Csia György lelkesült szavakkal köszönte meg, hogy a tanítótestület ezuttal 3 ízben szerencsélte Kovászna közönségét, s kéri, hogy a jó emlék, bizalom és szeretet örökre álljon fenn, hogy e megye népnevelés bajnokai a lakosokkal egyetértő szeretetben juttathassák diadalra a népnevelés szent ügyét.

A himnusz eléneklése után, — elnök, a titkár és Kovászna közönségei éltetésével, — a gyűlés eloszlott.

Veritas.

énekesnő kicsiny fehér kezével maga tölté meg vendége poharát.

— Dicsőségére! mondá a kritikus és egy hajtásra kiűrité poharát.

— Tudja-e mit ivott? kérdé egész nyugodtan az énekesnő.

— Azt hiszem rajnai bort.

Gunyhatótára fakad a kis dāmon; — Mérget ivott.

— Kegyed tréfál?

— Nem tréfálok. Borgia Lucretiát tanulmányozom és hogy szerepembe jobban beletaláljam magamat, elhatároztam, hogy önt megmérgezem.

— Aggodalomba akar ejteni.

— Látni akarom, hogyan hal meg, hogy halálfélelmén és vonaglással gyönyörködjem.

Mindedig mosolygott a kritikus, most hirtelen borzadály fogja el, hideg verejték gyöngyözik homlokán, belseje égni kezd. — Istenem! Felszökik, de lábai megtagadják a szolgálatot.

— Ne kísértse meg a menekülést, mondá az énekesnő a kegyetlenség teljes kedvtelésével. E szobát élve úgy sem hagyja el, lábaimnál akarom látni, mint hal meg. Az ajtók zárva, a ház megszállva a rendőrségtől. A rendőrfőnök, ki mint ön tudja, imádóm, határozottan megengedte nekem,

hogy önt megmérgezzem. Öngyilkosnak fogják mondani és mindennek vége.

— Segítséget hívok, kiált a kritikus, ki perczről-perczre rosszabbul érzi magát.

Az énekesnő vállat vont.

A remegő áldozat ingadozó térden vānszorgott az ablakhoz, felszakította azt. Csakugyan itt a rendőrség. Tehát nincs menekvés! Egészen ellensége hatalmában volt.

— Kegyelem! esdeklé. Hagyja meg életemet, esküszöm, hogy ezentul szolgálja, rabszolgája leszek. Az Istenért, adjon ellenmérget!

Foját rázza.

— Irgalom! Földre borul és eléje csuszik.

— Halálfélelme élvezetet szerez, mondá az énekesnő pokoli gunynyal.

— Oh érzem későn van, későn, mondá a kritikus, meghalok.

Halálfélelmetől megrázkodva, egészen odacsuszik lábaihoz, miközben ő szíve mélyéből nevetett.

A vége az volt, hogy a szép énekesnő parfümös kendőjét orra elé tartva, a szobából kiszaladt; a megmérgezett kritikus ugyan életben maradt, de soha többé sértő szót felőle és főleg az ő Borgia Lucretiája felől, melyet igazán művésziessen énekelt és játszott, nem irt.

(Vége következik.)

Meghívó.

A tizenhárom aradi vértanu emlékére a r. b. honvédegyelet f. hó 7-én d. e. 10 órakor gyász-isteni-tiszteletet rendez, mely ünnepélyre — a kegyelet koszorúját a gyászos sirra letenni — minden néven nevezendő hivatal, igaz honfi és honleány ezennel meghívatik. A gyászisteni tisztelet után rendezendő társasbéd Jancsó Dénes ur vendéglőjében fog megtartatni.

Kézdi-Vásárhelyt, 1889. okt. 2.

Szász Dani,
1849—49. honv. tábornoki őrnagy,
egyleti jegyző.

Különfélék.

— **Fillérestély.** Itt van az ősz!... Alig tette be az utolsó fecské az ajtót maga után, a jótékony nőegyesület legott a cselekvés terére lépett. Megindultak a rendes heti fillérestélyek, melyek az ősi évadot minálunk oly változatossá, kellemessé szokták tenni. Az első estély már megessett, azaz: hogy megtörtént. Az estély lefolyásáról egyik szertetre méltó nő tudósítónk egy lakonikus jelentést küldött be, melyet szóról szóra ide iktatunk: „Szept. 28-iki fillérestély. Rendezők: Nagy Mózesné, Málnási Albina, Székely Málvin, Dr. Szentpéteri Bálint, Pap János. Műsor: Énekelte felségessen Makkai D. ur. Felolvasott: Csizsár S. ur rövid, élvezetesen. Közönség: közepes számmal, de válogatott; tánczos több mint tánczosnő. Mulatság: fesztelen, kedélyes; mindenki oly jól érezte magát, hogy senki sem kezdte meg a távozást, hanem éjfélután 1 órakor egyszerre osztott a társaság. Az estély jellege kedélyes, fesztelen, otthonias. Jó kedv: általános és kifogyhatatlan. Jelszó: „Három a táncz sógor!“ Bevételei: 24—25 frt. Belépti díj 30 kr; zenéj uraktól: 00000. Eredmény: siker. — T. Szerkesztő Ur! Itt vannak az adatok, melyek a pusztá tényeket tüntetik fel. Ha meg nem dicsér a „Székelyföld“, meg foglégtettni. A papiromat meg ne bírálja, azért irtam erre, mert egyébre ugy sem használhattam volna, s erre mást sajnálnék. Különben maradok K.-Vásárhelyt, 1889. szept. 30. szíves üdvözléssel: Sz. M.“ Ebből nyilvánosan kitűnik, hogy a „keves számú, de széles közönség“ kitűnően mulatott, s hogy „a kiapadhatlan jó kedv“ sem hiányzott, a mi tehát nem annyira a megégettetés iránti félelemből, hanem az igazság kedvéért teljes sikert kell konstatálnunk. Jövőre majd magunk fogunk személyes tapasztalataink alapján szívet és dicsőretet írni.

— **Szerényi József**et, a „Brassó“ szerkesztőjét, a miniszter kolozsvári iparfelügyelővé nevezte ki. A munkás fiatal férfi, ki mint újságíró jelentékeny szolgálatokat teljesített Brassóban a magyarság érdekében s mint az odavalló iparegyesület titkára nagy tevékenységet fejtett ki, bizonyosan jószolgálatára lesz nagyhatású állásában az ország-rész ipari ügyeinek. Örvendünk kinevezésén. A volt iparfelügyelőt, Binder Lajos urat, ki töretlen utakon, sok fáradsággal, hosszú évek óta munkálkodik az erdélyi részekben, a miniszter Kassára helyezi át iparfelügyelővé.

— **Nyilatkozat.** Illetékes helyről annak kijelentése kértünk fel, hogy S. K. törvényszéki bíró eltávolítása alkalmával egyik tisztelője által emelt díszkapu egész magán jellegű tüntetés volt s ahhoz sem a kir. törvényszék testülete, sem a kir. járás-bíró, sem a város közönsége hozzá nem járult.

— **Beszakadt iskola.** A kézdívasárhely-kautai minorita convent iskola-épületében a III. osztály menyezete, szerdán délután 2 óra tájban, óriási robajjal beszakadt. Szerencsére a tanteremben csak egy kis gyermek volt jelen, ki észrevevén a fölép súlyedését, a pad alá bujt s így megmenekült a biztos agyonnyomatástól. A rendőrség értesítve a dologról, azonnal kiszállt a helyszínre két szakértő kíséretében, s gondos vizsgálat után konstatáltatott, hogy a fölép gerendák ugy földszinten, mint az emeleten nagy mértékben korhadtak s így közveszélyesek. Ezen szakvélemény alapján Wittmann igazgató ur, a rendőrség felhívására az összes helyiségek bezárását elrendelte.

— **A kézdívasárhelyi jótékony nőegyesület** a helybeli tanácsház disztermében folyó hó 5-én (szombaton) fillérestélyt rendez. Háziasszonyok: Nagy Lajosné, Kovács Jánosné. Rendezők: Nagy Ida, Nagy Iluska, Benkő István, Pál Venczel. Műsor: Fuvola-játék: Spitzer Dávid ur által. Szaval:

Vertán Katinka kisasszony. Tilinkó: zenekísérettel, előadva Spitzer Dávid ur által. Belépti díj személyenkint 30 kr. Felülfizetések hálás köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. Kezdeté este fél 8 órakor.

— **Hamis pénz.** Tatrang, brassó megyei községben egy Rácz Istvánné nevű asszonynál romániai hamis husz frankot találtak, a mint azt éppen be akarta váltani. Vallatás alá fogván az asszonyt, azt állította, hogy a pénzt Bukarestben szolgáltató leánya küldte neki.

Havazás. Máramaros megyében mindenütt havazik. Sziget közelében a hegyek ormait fehér hólepel borította, melyet csak a beállott nagy esőzés vitt le. Az erdők kellemes lombátora megsárgult, a levelek lehulltak és egészen téli idő jár mindenfelé. Mások még ilyen korai időben szép zöld volt minden. Takarmány nincs, a marha maholnap nem talál táplálékot a legelőn.

— **Edison a villamos kivégzésről.** A párisi Académie des sciences legutóbbi ülésén, a melyen Nordenskiöld, a híres északsarki utazó is jelen volt, Edisonnak a villamos kivégzésről szóló rövid jelentését olvasták fel. A jelentés a kivégzés mellett emel szót. Edison véleménye szerint egy alternatív folyam alkalmazásánál a halál minden fájdalom nélkül áll be. Edison — mint jelentésében jelenti — munkásain kísérleteket tett erős áramokkal a nélkül, hogy emberei panaszokdottak volna. Az elektrommal megölt ember testének hőmérséklete csak csekély mértékben változik, a kivégzett testéből a nedvek elpárolognak és a test mumiává aszlik. A párisi akadémia mindezek dacára a villamos kivégzés kérdését még eldöntetlennek nyilatkoztatta, mivel Edison tett ugyan kísérleteket munkásain, de egyet sem ütött még agyon villámaival.

— **Kritikus napok.** Falb Rudolf a hírneves meteorologus, kinek oly sok szomorú jóslata ment már teljesedésbe, a jövő évi kritikus napokat a következő három osztályba állította össze: Első osztály szeptember 28, augusztus 30, február 19, márczius 20, január 20, július 31, október 27; második osztály: ápril 19 és 5, május 4, június 3, július 2, okt. 13, november 12, december 12 és márczius 6; harmadik osztály: szeptember 14, november 20, május 18, február 5, augusztus 15, december 26, január 6, június 17 és július 17. Ezek szerint tehát a jövő évben összesen 25 kritikus nap lesz. A fenti sorozatban a napok kritikus voltak foka szerint vannak összerendezve.

— **Felhívás előfizetésre.** A „Reformatio Bajnokai“ című, régi történeti fénynyomatu remek diszmunkára. Nagy fáradozás és több évi kutatás után sikerült szerzőnek ezen remekműve egy teljes gyűjteményét Angliából megszerezni, s azt hazánk több irányadó protestáns tekintélyének bemutatván, annak többszörösítetésére buzdítottat. A „Reformatio Bajnokai“ című munka 12 drb ódon-szerű 29—41 centiméter nagyságu (folio alakú) fénynyomatu képből fog állani a következők arcképeivel s életrajzával: Luther Márton, Zwingli Ulrik, Melancthon Filop, Wileff János, Huss János, Calvin János, Reuchlin III. Fridrik (bölcse), Luther János, Luther Margit, (Luther szülei) Bora Katalin (neje), Hutten Ulrik és Reichlin. A művészi kivitelű képek bekeretezhetők lécen, azok faldísz gyanánt is alkalmazhatók. A munka Divald Károly országoshírű műintézetében készült, s folyó évi október hó folyamán fog megjelenni. Előfizetési ára, igen költséges kiállítása dacára csak 5 frtban állapított meg, mely összeg folyó évi október hó 15-ig, a kiadó, László Albert, címére Debreczenbe küldendő. Gyűjtőknek 10 példány után tiszteletpéldánnyal szolgálnak. Azon biztos reményben, hogy a t. hazai protestáns értelmiség ezen nagy áldozatokkal járó vállalatunkat támogatni kegyes leend. Debreczen, 1889. szeptember hóban. Maradtunk teljes tisztelettel: Feer Zsigmond szerző. László Albert könyvkereskedő-kiadó, a tisztántul ev. ref. egyházkerület könyvkiadványainak főbizománya.

— **„Magyar Közmondások Könyve“** című terjedelmes munkán dolgozik Sirisaka Andor pécsi tanító, kinek neve „A babonáról“ szóló jeles népkönyvének megjelenése óta nem ismeretlen. Szerző eddig körülbelül 7000 válogatott közmondást és példabeszédet gyűjtött össze, betűrendben csoportosítva és rövid magyarázatokkal kísérve azokat. Hogy műve lehetőleg az összes magyar közmondásokat foglalja magában, az ország több vidékére irt egyesekhez magán leveleket. Eddig több mint százán küldtek be hozzá az illető vidékről gyűjtött magyar közmondásokat. Ez alkalommal pedig mindazokat, kik bármi oknál fogva levéllel ez ügyben fel nem kerestettek, felkéri — legkivált a vidéki papságot és tanítókat — hogy az irodalom érdekében minél többen legyenek segítségére munkájának. Küldjék be hozzá a vidékükön ismert s főleg a nép ajkáról ellesett magyar közmondásokat, lehetőleg legrövidebb magyarázatokkal és leg

később f. évi október 31-ig. A könyv terjedelme 18—20 ivre (288—320 oldal) rug fel s előfizetési ára 1 frtban állapított meg. A „Magyar Közmondások Könyve“ legkésőbb 1890. január első felében hagyja el a sajtót s az előfizetőknek bérmentve és az előre nem fizető megrendelőknek utánvétellel fog szétküldetni. Az esetleg megmaradt példányok bolti ára 1 frt 50 kr lesz. Gyűjtők 5 előfizető után a hatodik példányt ingyen kapják. A kéziratok és előfizetési pénzek ily czim alatt küldendők: Sirisaka Andor tanító Pécsen.

— **Nyilvános köszönet.** A helybeli jótékonycsozló nőegylet által folyó évi szeptember 28-án rendezett fillérestélyen felülfizetni szívesek voltak a következők: Özv. Nagy Mózesné 1 frt, Székely Málvin, Málnási Albin, Dr. Szentpéteri Bálint, Vertán Endre és Tóth Lajos 70—70 kr. Nagy Lajosné 60 kr. Török Bálint 50 kr. Szabó Mózesné, id. Szűcs Jánosné és X. Y. 40—40 kr. Ügyvéd Csiky Józsefné és Málnási Kristóf 30—30 kr. Vajna Gáspárné, Pap Vilma, Makkai Dániel, Darvas Nándor, Tóth István (József), Mihály Adam, Szenkovics Jenő és Alberti N. 20—20 kr. Tiszt. Székely Jánosné, Fekete Piroška, Jancsó Ida, Fekér János, Török Sándor 10—10 kr. Fogadják fent nevezettek nőegyletünk nevében hálás köszönetünk nyilvánítását. K.-Vásárhelyt, 1889. évi szeptember 30-án. Özv. Nagy Mózesné, elnök. Kiss Károlyné, nőegyleti pénztáros.

Közzgazdaság.

Kossuth Lajos és a testgyakorlatok.

A télen alapos cikk mutatta ki azon rendkívül nagymérvű hanyatlást, mely az osztrák és a magyar monarchiában az ujonczozás terén tapasztalattik. Erre azután a képviselőházban is tárgyalták ez ügyet. Mikor a legnagyobb élő magyar, e ránk nézve szomorú kimutatásról értesült, busan jegyezte meg, hogy a testgyakorlatok még vajmi fejletlen állapotban vannak nálunk.

E mulasztás következményei felől teljes tájékozatást szerzendő, a most élő legkitűnőbb sportszamanek egyikéhez fordultam azon kérelemmel, hogy ez iránt fölvilágosítson. Szekrányessy Kálmán, a ki ép oly nagyhirű sport-zakiró, a minő ugynevv gyakorló sportszman, szíves volt fölköszölni a következőket válaszolni.

Nyílt levél Zichy Károly grófhhoz

Tisztelt gróf ur!

Engem megtisztelő becses fölhívásának eleget teendő, szerencsém van következőket kinyilatkoztatni:

Végre-valahára honunkban is nagyobb lendület vett és vész az ugy nevezett (noha ez távolról sem szabatos kifejezés!) embersport. A fővárosban, dacára, hogy itt számos embersport-egylet székelt, sokkal kevésbé tapasztalhatjuk ezt, mint a vidéken, például a királybátori megyékben, Nyiregyházán, Bácsmegegyében, Miskolczon; a dunántúli részekben, Torontálban, Gyöngyösön, Egerben stb. Az embersport e nagymérvű fejlődése magával hozza, hogy az idomításra, mely alapföltéte a sikerült sport-versenyeknek, nálunk is fokozott figyelmet fordítanak.

A versenyidomítás ezéja nem más, mint a versenyző testét, annak erejét annyira fejleszteni, hogy az illető a versenyben a töle tellő legnagyobb erőfejtésre legyen képes. Ez okból a versenyidomítás egészen hozzá simul a természetszerű életmódhoz.

Csak hogy a nyugoteurópai polgáriasodás már több nemzedéken át szerfóltott korcsosítja hieit a természetellenes életmód által. Főlöles hangsúlyozunk, hogy például az éjjelizés, a romlott levegőjű kávéházakban és kormakban való hosszabb tartamu időzés, a dohányzás, a különféle szeszitalok használata stb. az emberi testszervezetre káros befolyást gyakorolnak. Ez ok miatt szükségessé vált a versenyidomítás egész tartamán folytatott természetszerű életmódot oly szer alkalmazásával egyesíteni, a mely az izomzat erősödését biztosítja. Ezek közé tartozik a tiszta sósorszesz, a melyet bizonyos bedörzölésekre használunk.

E tekintetben az emberi test azonos eljárás alá vonandó például a lövak testével; az embereknl tiszta sósorszesz alkalmazása ép oly bámulatos eredményt mutat fel, a minőt például a lovaknál a különféle fözetekkel történő bedörzölés. Minden löverseny-istálló tulajdonosa tudja ezt. Amde a dolog természetéből folyik, hogy a sósorszesznek tisztának kell lennie; mert a nem tiszta sósorszesz (ilyenek, sajnos! már egy-szen előzőnlöték a piacon!) által történő bedörzölések már igen gyakorta okoztak izomgyuladásokat.

A mi a hozzáam intézett kérdést illeti: használ-tam-e, ha igen, minő sósorszeszt sportversenyeim alkalmával, szerencsém van becses tudására jut-tatni, hogy használtam, még pedig a legnagyobb következetességgel Brázay Kálmán sósorszeszét,

Mikor nagy távolságomat (Tarnopolból — észak-keleti Gácsországbán — Lembergbe (dombos terep) csak egy lovon, 16 órában belül, mintegy 18 $\frac{1}{2}$ mért-földet) megnyertem, arra egyik előkészületül sós-borszeszszel történő bedörzsöléseket alkalmaztam. Minden nagyobb hegymászásom sikerét a Brázay-féle sósorszeszszel történő bedörzsölés által is elősegítettem. Mikor 1875-ben Dániából Svédor-szágba és onnan vissza usztam, előzőleg sósor-szeszt használtam bedörzsölésül, a mely nagy ellentétet szerez a felbőrnek a tengervíz ernyesztő hatásával szemben. A Brázay-féle sósorszeszt vajmi előnyösen használjuk a hosszabb tartamu kardvívásokra történő idomításnál is, a mit rájuk nézve különösen hasznos tudniok a — párbajozóknak.

Mikor a Balatont 1880-ban és tavaly, 1887-ben Siófokról Füredig átúsztam, egyedül azon ok miatt nem alkalmaztam sósorszeszszel történő előzetes bedörzsölést, mert a Balaton édes vize nem gyakor-ol oly kiszívó hatást a felbőrre, a minőt a tenger sós vize. Amde mások édes vízben történő nagy uszások előtt is a legjobb eredménnyel használ-ják a Brázay-féle sósorszeszt bőr bedörzsölésekre; jo magam is észleltem azt másoknál.

Miként már föntebb hangsúlyoztam, szerfölött szükséges arra ügyelnünk, hogy tiszta sósor-szeszt használjunk, mert a nem tiszta sósorszesz vajmi gyakorta okoz izomgyulladásokat, felbőr hámlást, sőt izombénulást is. Ez okból nem óvhatni a sósorszeszt használókat eléggé, hogy bevásá-rásaiknál kiváltképp ügyeljenek a sósorszesz minő-ségére. Mostanig a Brázay-féle sósorszeszt az ősz-szes, általam eddig kísérlettel használt e gyógy-szerek között nemcsak a leghasznosabbnak, de sőt az egyedül megfelelőnek találtam.

Tisztelt gróf ur! Midőn engem megtisztelő fel-hívása következtében ezt önnek nagy készséggel tudomására hozom, szerencsém van csekélysege-met önnek ajánlani.

Budapest, 1888. május. Szekrényessy Kálmán.

Minő nagyhatásu e háziszser súlyos szembajok-nál, bizonyítja Kossuth Lajos is, ki most is használja azt.

Collegno al Baraccone 1887. november 30-án.

„Egy időben látásom már annyira megzavaro-dott volt, hogy szemorvoshoz voltam kénytelen folyamodni; az glaucomát emlegetett, s operáció szükségéről beszélt. Nem fogadtam el tanácsát, hanem kísérletet tettem az ön sósorszeszével, s a siker minden várakozásomat felülmulta. A korom-golyóforma árnyak, melyek oly sürűen jártak fel s alá szemeim előtt, hogy olvasnom teljes lehetet-lenség volt, mindjárt pár napi használat után rit-kulni kezdtek s folytatott használás mellett tölé-letesen elmaradtak úgy, hogy most egészen tisztán

látok; sőt szemeim annyira megerősödtek, hogy jó világítás mellett szükségből még szemüveg nél-kül is olvashatok, dacára annak, hogy szememet épen nem kimélem; telescopicus és görcsői vizs-gálatokkal bibelődöm, s 75 évem dacára nem tu-dok azon rossz szokásról lemondani, hogy gyertya-világ mellett olvasgassak éjfélig is rendszeren. Ha érzem, hogy szemem fáradni kezdenek, jól meg-mosom a sósorszeszszel, különösen ügyelve arra, hogy a szeszpára jól a szemembe jusson, és min-den rendben van. Ez csakugyan megbecsülhetet-len eredmény.

Kossuth Lajos.

A Brázay-féle sósorszesz alkalmazása szerfö-lött üdítőleg hat a felbőrre s az izomzat rugékony-ságát emeli. Amde e csodaszser használata egyéb irányban is vajmi előnyös, például a beteges — fejkorpa — képződését megakadályozza; az idő előtti hajkihullást meggátolja; netáni fejfőrcsnél nagyon enyhítő hatást eredményez; a fogfájásnál pedig jó háziszserül alkalmazható.

Gróf Zichy Károly.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:
Ifj. Dobay János.

H I R D E T É S E K.

Telek eladás.

Maksa községben az állami út mellett Antal Zsigmond és neje Jancsó Zsuzsanna adomá-nyából, a sepsiszentgyörgyi ev. ref. Székely-Mikó kollegium tulajdonát képező két épületes telek szabad kézből eladó. Vásárolni szándé-

kozók értekezhetnek Maksán az ev. ref. lel-kész urral, Sepsi-Szent-Györgyön pedig a kollegium igazgatóságánál.

Sepsi-Szent György, 1889. szeptember 20.

Bodor Domokos,
igazgató.

Pénzt

sorsjegyekre, értékpapírokra, bank, zálogjegyekre,
vidéki takarékpénztári részvényekre, részletivekre,
arany- és ezüst pénzneműkre bármily összegig

olcsón ad

LÓRY J.

banküzlete

Budapest, IV., hatvani-utca 17.

6—10

Magyar királyi államvasutak.

Keleti vonal.

M e n e t r e n d.

Érvényes 1889. augusztus hó 1-től.

PREDEAL—NAGY-VÁRAD.

Érvényes 1889. augusztus hó 1-től.

Állomások	Vegyes vonat	Sze- mély- vonat	Gyors- vonat	Állomások	Vegyes vonat	Sze- mély- vonat	Gyors- vonat
Predeal (vendéglő)	(érk. ind.)			Kis-Kapus (vendéglő, elágazás N.-Sze- ben felé)	(érk. ind.)	12.12	
Brassó (vendéglő)	(érk. ind.)	4.54	7.07		11.24	12.09	
Botfalva	"	5.20	7.28	Tövis (vendéglő, elágazás Arad felé) . .	(érk. ind.)	1.13	1.27
Földvár	"	5.37	7.44	Nagy-Enyed	"	1.51	1.47
Mogyorós	"	5.57	7.58	Kocsárd (vendéglő, elágazás Maros-Vá- sárhely felé)	(érk. ind.)	2.18	2.08
Apáca	"	6.15	8.00		(érk. ind.)	3.04	2.43
Köpecz	"	6.35	8.30	Gyéres (elágazás Torda felé)	(érk. ind.)	3.14	2.53
Ágostonfalva	"	6.43	8.36		(érk. ind.)	3.51	3.24
Alsó-Rákos	"	7.02	8.52		(érk. ind.)	4.01	3.26
Homoród	"	7.31	9.12	Kolozsvár (vendéglő)	(érk. ind.)	5.56	5.08
Kacsa	"	7.51	9.25		(érk. ind.)	6.45	6.37
Erked	"	8.14	9.45	Nagy-Várad (vendéglő)	(érk. ind.)	11.04	11.04
Bene	"	8.38	10.00		(ind.)	11.19	5.32
Héjasfalva (elágazás Sz.-Udvarhely felé)	"	9.09	10.24		(érk.)	11.04	8.42
Ságyvár (vendéglő)	(érk.)	9.33	10.39	Budapest	(érk.)	6.30	1.55
Medgyes	(ind.)	9.43	10.46				
		11.04	11.47				

Brassóból Bukarest felé a vegyes vonat indul délután 1 óra 55 perczkor.

Héjasfalva—székelyudvarhelyi vasut.

Héjasfalva	indul reggel 6.45	Székely-Udvarhely	indul este 6.00
Székely-Keresztur	7.28	Bögöz	6.33
Nagy-Galambfalva	8.18	Nagy-Galambfalva	7.09
Bögöz	8.40	Székely-Keresztur	7.46
Székely-Udvarhely	érkezik reggel 9.12	Héjasfalva	érkezik este 8.18

Nyomatott Szabó Albertnél Kézdi-Vásárhelyt.